

Sygnatura akt VI U 323/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Marek Zwiernik

Protokolant st. sekr. sądowy Aneta Symeryak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 września 2018 roku

sprawy z odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

z dnia 09 stycznia 2018 roku znak nr (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

z udziałem zainteresowanego S. S.

o wydanie zaświadczenia

I. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 09 stycznia 2018 roku znak nr (...) w ten sposób, że zobowiązuje pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do wydania „Zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego” na formularzu A1 dla zainteresowanego S. S. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w G..

II. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującej się spółki kwotę 180,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Marek Zwiernik

Sygn. akt VI U 323/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 9.01.2018 roku, numer (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wydania „zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla zainteresowanego – S. S..

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w G. odwołała się od tej decyzji. Wniosła o jej zmianę poprzez wydanie żądanego zaświadczenia. W uzasadnieniu podała, że kluczowym dla ustalenia zastosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 i 987/2009 wobec obywatela państwa trzeciego jest fakt legalnego zamieszkiwania na terytorium państwa członkowskiego. Zainteresowany S. S. jest zameldowany na pobyt czasowy w Polsce. W przerwach między delegacjami również przebywa w Polsce w G., tu ma lokum i tu prowadzi życie towarzyskie – ma przyjaciół i znajomych, z którymi spędza czas oraz jest członkiem wspólnoty wyznaniowej.

Zainteresowany jest zatrudniony przez Spółkę (...) od 25.03.2016 roku na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich UE. Specyfika pracy jaką wykonuje powoduje, że niezbędne jest wydanie zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniom na formularzu A1, by zainteresowany mógł realizować przewozy na terytorium innych Państw Członkowskich. Specyfika pracy zainteresowanego charakteryzuje się licznymi wyjazdami realizowanymi na terenie Unii Europejskiej, dlatego uzasadnionym jest zamieszkiwanie w mieszkaniu udostępnionym przez Kościół. Fakt udzielania zainteresowanemu urlopów nie oznacza automatycznie, że urlop ten spędza on na terenie Ukrainy. Zainteresowany posiada na terenie Ukrainy bliską rodziną, która chce sprowadzić do Polski. Stanowisko ZUS powoduje, że pracownik, mimo opłacanych składek na ubezpieczenia społeczne i legalnego zatrudnienia i zamieszkiwania w Polsce, nie podlega ustawodawstwu polskiemu w przypadku świadczenia pracy poza terytorium Polski.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o oddalenie odwołania. Podał, że najbliższa rodzina zainteresowanego przebywa na Ukrainie a zatem jego pobyt w Polsce jest jedynie czasowy dla celów zarobkowych. Zainteresowany nie spełnia przesłanek do uznania, że w Polsce znajduje się miejsce jego zamieszkania. Tym samym brak jest podstaw do wydania „zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla S. S..

Zainteresowany S. S. nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem: (...) w dniu 13.08.2015 roku. Przedmiotem działalności Spółki jest przede wszystkim transport drogowy towarów, a także magazynowanie i przechowywanie towarów, wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek, działalność pozostałych agencji transportowych, pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników.

Zainteresowany S. S. urodził się (...), jest obywatelem Ukrainy. W dniu 25.03.2016 roku zawarł umowę o pracę ze Spółką (...). Umowa o pracę została zawarta na czas określony od 25.03.2016 roku do 24.03.2018 roku. Zainteresowany był zameldowany w Polsce od 12.10.2016 roku do 24.03.2018 roku pod adresem: ul. (...) w G.. Żona i dziećmi zainteresowanego mieszkają na terenie Ukrainy.

W dniu 3.11.2017 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa wniosła do organu rentowego o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dla osoby wykonującej pracę najemną w dwóch lub kilku Państwach Członkowskich UE na podstawie art. 13.1 Rozporządzenia Parlamentu i Rady (WE) Nr 883/2004 – dla zainteresowanego – S. S..

Decyzją z 9.01.2018 roku, numer (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił wydania „zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla S. S..

Dowód: dokumenty w aktach ZUS tom I: wniosek wraz z załącznikami k. 1-7, oświadczenia k. 8, 10, 17, 23, zaświadczenie k. 9, umowa o pracę k. 19-19v.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W zaskarżonej decyzji organ rentowy odmówił wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1, na podstawie art. 13.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z 29.04.2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (DZ.U.U.E L 04.166.1), w związku z art. 3 ust. 2 Rozporządzenia Rady i Parlamentu (WE)

Nr 987/2009 z 16.09.2009 roku dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 (DZ.U.U.E.L.284.1) – dla S. S..

Art. 13 Rozporządzenia nr 883/2004 stanowi, że:

1. Osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich, podlega:

a) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym państwie członkowskim; lub

b) jeżeli nie wykonuje znacznej części pracy w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania:

(i) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, jeżeli jest zatrudniona przez jedno przedsiębiorstwo lub jednego pracodawcę; lub

(ii) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstw lub pracodawców, jeżeli jest zatrudniona przez co najmniej dwa przedsiębiorstwa lub co najmniej dwóch pracodawców, których siedziba lub miejsce wykonywania działalności znajduje się tylko w jednym państwie członkowskim; lub

(iii) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba lub miejsce wykonywania działalności przedsiębiorstwa lub pracodawcy, innego niż państwo członkowskie jej zamieszkania, jeżeli jest zatrudniona przez dwa lub więcej przedsiębiorstw lub dwóch lub więcej pracodawców, których siedziba lub miejsce wykonywania działalności znajduje się w dwóch państwach członkowskich, z których jedno jest państwem członkowskim jej zamieszkania; lub

(iv) ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli jest zatrudniona przez dwa lub więcej przedsiębiorstw lub dwóch lub więcej pracodawców, a co najmniej dwa z tych przedsiębiorstw lub dwóch z tych pracodawców mają siedzibę lub miejsce wykonywania działalności w różnych państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie miejsca zamieszkania.

2. Osoba, która normalnie wykonuje pracę na własny rachunek w dwóch lub w kilku

Państwach Członkowskich podlega:

a) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania, jeżeli wykonuje znaczną część pracy w tym Państwie Członkowskim lub

b) ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się centrum zainteresowania dla jej działalności, jeżeli osoba ta nie zamieszkuje w jednym z Państw Członkowskich, w których wykonuje ona znaczną część swej pracy.

3. Osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określone mu zgodnie z przepisami ust. 1.

4. Osoba, która jest zatrudniona jako urzędnik służby cywilnej przez jedno Państwo Członkowskie, i która wykonuje pracę najemną i/lub pracę na własny rachunek w jednym lub w kilku Państwach Członkowskich, podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, któremu podlega zatrudniająca ją administracja.

5. Osoby, o których mowa w ust. 1 do 4, traktowane są, do celów stosowania ustawodawstwa określonego zgodnie z tymi przepisami, tak jak gdyby wykonywały każdą swoją pracę najemną lub pracę na własny rachunek i jakby uzyskiwały cały swój dochód w zainteresowanym Państwie Członkowskim.

Zgodnie z art.1 rozporządzenia nr 1231/2010 z 24.11.2010 roku rozszerzające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami

jedynie ze względu na swoje obywatelstwo – zarówno rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie nr 987/2009, mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

W ustawodawstwie unijnym dla celów stosowania rozporządzenia (WE) Nr 883/2004 zamieszkanie zdefiniowane jest w art.1 lit.j jako miejsce, w którym osoba zwykle przebywa. Natomiast w art.11 rozporządzenia (WE) nr 987/2009 wskazane są elementy służące ustaleniu miejsca zamieszkania.

Ponadto obywatel państwa trzeciego legalnie zamieszkuje w Polsce jeżeli posiada ważną kartę pobytu (lub zezwolenie na zamieszkanie na czas określony uprawniające cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony związana z udzieleniem ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany, zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, jeśli karta pobytu nie została jeszcze wydana), jeżeli jednocześnie spełniony jest warunek przebywania w Polsce z zamiarem stałego pobytu lub spełnione są warunki pozwalające ustalić miejsce zamieszkania, zawarte w art.11 rozporządzenia (WE) nr 987/2009.

Pozwany w zaskarżonej decyzji odmówił wydania zaświadczenia na formularzu A1 stwierdzając, że pomimo dopełnienia formalności pozwalających na legalne świadczenie pracy na rzecz płatnika składek, brak jest podstaw do wydania żadanego zaświadczenia w sytuacji gdy, pobyt na terenie Polski jest tymczasowy i ma wyłącznie związek z wykonywaną pracą. Przeciwnie, S. S. jest zameldowany w G. i planuje sprowadzić swoją najbliższą rodzinę – żonę i dzieci – z Ukrainy do Polski. Pozwany w żadnym zakresie nie wykazał aby zainteresowany obywatel Ukrainy nie przebywał w Polsce z zamiarem stałego pobytu. Nie ulega zatem wątpliwości, iż zasadne jest wydanie w stosunku do zainteresowanego zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzy A1 w sytuacji nie kwestionowania przez organ rentowy spełnienia przez niego pozostałych warunków.

Nadto, wskazać należy, iż zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z 13.10.1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2017.1778; dalej jako ustawa systemowa), nie podlegają ubezpieczeniom społecznym określonym w ustawie obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego i którzy są zatrudnieni w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej. Omawiany przepis stanowi zdania połączone spójnikiem koniunkcyjnym wyrażonym jako „i”. W mowie potocznej takiemu spójnikowi odpowiadać może wiele różnych wyrażen takich jak: „oraz”, „a chociaż”, „lecz”, „pomimo, że”, „a także”, „jak również”. W tekstach jej odpowiednikiem jest często przecinek. Koniunkcja często nazywana jest związkiem współprawdziwości dwóch zdań. Jest bowiem tylko wtedy prawdziwa, jeżeli oba zdania połączone koniunkcją są prawdziwe. Funktor koniunkcji jest bowiem funktorem prawdziwościowym. Dla celów zaś analizy właściwości logicznej wypowiedzi będącej zdaniem złożonym, w którym występuje ten funktor nie jest rzeczą istotną, czy pomiędzy złączonymi tym funktorem zdaniami występuje jakikolwiek związek treściowy. Z ugruntowanej linii orzecznictwa posłużenie się przez ustawodawcę w omawianym przepisie kwantyfikatorem „i”, wielokrotnie było już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w sposób jednoznaczny wskazał, iż zakresem podmiotowym art. 5 ust. 2 ustawy systemowej są objęci zarówno obywatele państw obcych zatrudnieni w placówkach dyplomatycznych wymienionych w tym przepisie (niezależnie od charakteru ich pobytu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej), jak również obywatele państw obcych niezatrudnieni w tych placówkach, o ile tylko ich pobyt na obszarze Rzeczypospolitej nie miał charakteru stałego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dn. 6.09.2011 roku I UK 60/11, z dnia 16.06.2011 roku III UK 250/10, z dnia 28.05.2008 roku I UK 303/07, z dnia 6.01.2009 roku II UK 116/08). Przepis art. 5 ust. 2 ustawy systemowej nie ma zastosowania, jeżeli umowy międzynarodowe stanowią inaczej. A zatem, nawet jeżeli cudzoziemiec będzie należał do kręgu podmiotów wymienionych w tym przepisie, lecz umowa międzynarodowa, którą Polska jest stroną, będzie wskazywała na obowiązek podlegania takich osób obowiązkowym ubezpieczeniom, to wówczas cudzoziemiec przebywający w Polsce (tj. cudzoziemiec, którego pobyt nie ma charakteru stałego i który zatrudniony

jest w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych lub instytucjach międzynarodowych), będzie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w Polsce.

Podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym obywateli Ukrainy reguluje umowa międzynarodowa, jaką Rzeczpospolita Polska zawarła z Ukrainą - umowa z dnia 18.05.2012 roku zabezpieczeniu społecznym (Dz.U.2013.1373), i która weszła w życie 1.01.2014 roku (tak: oświadczenie rządowe z 29.10.2013 roku - Dz.U.2013.1374). Zgodnie z art. 2 ust. 1 (2) umowy z dnia 18.05.2012 roku, umowę stosuje się w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej do ustawodawstwa dotyczącego obowiązkowego ubezpieczenia. Art. 4 stanowi zaś, że jeżeli niniejsza umowa nie stanowi inaczej, osoby do których stosuje się postanowienia niniejszej umowy, podlegają obowiązkom i korzystają z uprawnień wynikających z ustawodawstwa drugiej umawiającej się strony na tych samych warunkach, co obywatele umawiającej się strony (zasada równego traktowania). Zgodnie z zasadą ogólną wyrażoną w art. 6 umowy, jeśli art. 7 i 8 nie stanowią inaczej, osoba do której stosuje się niniejszą umowę podlega ustawodawstwu tej umawiającej się strony, na której terytorium wykonuje pracę. Do obywatela Ukrainy, zatrudnionego przez Spółkę (...) nie znajdują zastosowania przepisy art. 7 i 8 umowy. Tym samym podlega on ustawodawstwu polskiemu w zakresie obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej).

Sąd dał wiarę dowodom z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego i aktach sprawy głównej, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości, a Sąd również nie znalazł podstaw by tym dowodom odmówić wiarygodności.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 K.p.c. orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 99 w związku z art. 98 § 1 i 3 K.p.c. i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.).

SSO Marek Zwiernik